

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 128/2024-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Branislavom Drgoňom, Jesenského 2, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresný súd Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3C/15/2020 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 3C/15/2020) takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3C/15/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV sa **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3C/15/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **2 000 eur**, ktoré jej **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **442,38 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 128/2024-12 z 29. februára 2024 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prieťahov a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a predloženého spisu mestského súdu vyplýva, že o žalobe sťažovateľky proti žalovanému hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislava o zdržanie sa neoprávneného zásahu do vlastníckeho práva a o vydanie bezdôvodného obohatenia zo 4. marca 2020 začalo pred okresným súdom konanie vedené pod sp. zn. 3C/15/2020. Vyjadrenie žalovaného z 2. októbra 2020 bolo sťažovateľke doručené 6. apríla 2021 a vyjadrila sa k nemu replikou z 15. apríla 2021. Dňa 25. februára 2022 podala návrh na pripustenie zmeny žaloby. Z dôvodu nečinnosti okresného súdu sa sťažovateľka po prechode výkonu súdnictva z okresného súdu na mestský súd v zmysle § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v platnom znení obrátila na predsedníčku mestského súdu so sťažnosťou na zbytočné prieťahy v konaní. Podpredseda mestského súdu listom zo 6. decembra 2023 konštatoval nečinnosť mestského súdu od 21. mája 2022, keď bolo ostatné podanie sťažovateľky zaslané na vyjadrenie žalovanému, a tým aj existenciu prieťahov v napadnutom konaní.

3. V napadnutom konaní nebolo v čase prerokovania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté a nebol nariadený ani termín prvého pojednávania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka namieta nečinnosť súdu, keďže od začatia napadnutého konania v roku 2020 sa úkony súdu obmedzili iba na zasielanie písomných podaní strán sporu, aj to s niekoľkokomesačným oneskorením. Posledné vyjadrenie žalovaného jej pritom bolo doručené v apríli 2021. Neprimeranú dĺžku napadnutého konania nezavinila svojím správaním. Ňou uplatnená sťažnosť predsedníčke mestského súdu nebola účinná. Uplatnený nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje tým, že sa nachádza v stave, keď musí dlhodobo trpieť odvádzanie vôd a iných látok z pozemku žalovaného.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

5. Podpredseda mestského súdu odkazuje na vyjadrenie aktuálneho zákonného sudcu (od 11. januára 2023), ktorý zdôrazňuje mimoriadne zlý stav oddelenia pri jeho nástupe do funkcie sudcu v decembri 2022 (105 nerozhodnutých vecí starších ako napadnuté konanie), čo znemožňuje konať bezodkladne vo veciach napadnutých v roku 2020, ktoré nie sú prioritné. Zákonný sudca vyjadruje snahu o nariadenie termínu prvého pojednávania v prvom polroku 2024.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

8. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Frydlender v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96, a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

9. Ústavný súd dáva do pozornosti, že aplikácia ním posudzovaných kritérií je oveľa jednoduchšia v prípadoch, v ktorých zistil, že súd bol celkovo nečinný a vo veci neuskutočnil žiadne úkony (I. ÚS 135/2023).

10. Z hľadiska povahy veci ústavný súd rezultuje, že napadnuté konanie nie je právne zložitú. Právna ani skutková zložitosť veci pritom nevyplýva ani z vyjadrenia mestského súdu, ani z pripojeného spisu, ktorý obsahuje iba vzájomné vyjadrenia strán sporu, keďže v napadnutom konaní sa ešte neuskutočnilo ani prvé pojednávanie. V správaní sťažovateľky neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania.

11. Bez potreby podrobných analýz je pre ústavný súd podstatné, že mestský súd ku dňu podania ústavnej sťažnosti, ako aj jej prerokovania v napadnutom konaní nevykonal žiadne súdne pojednávanie. Aktivita okresného súdu sa obmedzila na zaslanie vzájomných podaní stranám sporu v období od augusta 2020 do apríla 2021 a následné zaslanie zmeny žaloby sťažovateľky žalovanému.

12. V súvislosti s obranou mestského súdu ústavný súd napriek pochopeniu organizačných a personálnych ťažkostí pripomína, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v kontexte ustálenej rozhodovacej praxe ESLP ani rozhodovacej praxe ústavného súdu v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prietahom v konaní. Vníma problém nadmernej zaťaženia všeobecných súdov, avšak zároveň poukazuje na to, že je úlohou zmluvných štátov nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli súdy schopné zaručiť každému právo na rozhodnutie v primeranej lehote (rozsudok Veľkej komory vo veci Sürmeli proti Nemecku z 8. 6. 2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129). Chronické, resp. dlhotrvajúce preťaženie súdov nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania (Probstmeier proti Nemecku z 1. 7. 1997, sťažnosť č. 20950/92, bod 64).

13. V konklúzii predneseného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prietahy spočívajúce v nečinnosti mestského (a predtým okresného) súdu, ktorými došlo

k porušeniu namietaných práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v ňom bez zbytočných prieťahov (body 1 a 2 výroku tohto nálezu).

V.

Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

14. Sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti domáha, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie 3 000 eur. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za potrebné priznať sťažovateľke finančné zadost'učinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

15. Pri ustálení sumy finančného zadost'učinenia priznaného sťažovateľke ústavný súd prihliadal primárne na celkovú dĺžku napadnutého konania vedeného pred mestským súdom, resp. okresným súdom, (od marca 2020) v trvaní 4 rokov (2 000 eur). V prejednávanej veci zároveň nevzhliadol žiadnu okolnosť, ktorá by zakladala dôvod na zníženie tejto sumy. Vzhľadom na uvedené rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia sťažovateľke 2 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadost'učinenia ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovelo (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

16. Ústavný súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia 442,38 eur (bod 4 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur, t. j. spolu 442,38 eur [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 11. apríla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu